

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม สรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม

สมมติฐานของการวิจัย

ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม จะมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนตามปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานิเวศน์
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2543
โรงเรียนประชานิเวศน์ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 51 คน จาก
จำนวนนักเรียน 304 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง กลุ่มควบคุม 1 ห้อง

2. แผนการสอนที่ใช้ในการวิจัย

2.1 กลุ่มทดลองใช้แผนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม เนื้อหาที่เรียนคือบทที่ 34 – 40 ในหนังสือ English Is Fun Book 4 ซึ่งผู้วิจัยจัดกลุ่มคำศัพท์และเรื่องใหม่ แล้วแบ่งการสอนเป็น 14 เรื่อง โดยสร้างเนื้อหาและกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนแต่ละเรื่องให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม การเรียนการสอนมี 8 ชั้น คือ

- 1) การสร้างประสบการณ์ (Create an experience)
- 2) การสะท้อนประสบการณ์ (Reflecting on experience)
- 3) การบูรณาการสิ่งที่ได้จากการสังเกตเป็นความคิดรวบยอด
(Integrating observations into concepts)
- 4) การพัฒนาทฤษฎีและความคิดรวบยอด (Developing theories and concepts)
- 5) การลงมือปฏิบัติตามแนวคิดที่กำหนด (Working on defined concepts)
- 6) การเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว (Messing around)
- 7) การวิเคราะห์เพื่อเห็นประโยชน์หรือการประยุกต์ใช้ (Analyzing for usefulness or application)
- 8) การลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น
(Doing it themselves and sharing what they do with others)

2.2 กลุ่มควบคุมใช้แผนการสอนที่สร้างโดยคณะครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนการสอน 3 ชั้น คือ ชั้นนำ ชั้นสอน และชั้นสรุป โดยครูจะเป็นผู้เริ่มสร้างกิจกรรมให้นักเรียนฝึกการฟัง – พูด การถาม – ตอบ และพูดเลียนแบบบทสนทนาตัวอย่างจนคล่อง และฝึกการอ่าน – เขียนตัวอักษร คำศัพท์และข้อความภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คะแนนเต็ม 100 คะแนน แบ่งเป็น 4 ชุด ดังนี้

- 1) แบบสอบการฟัง เป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบจำนวน 20 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน มีค่าระดับความยากตั้งแต่ 0.27 – 0.79 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21 – 0.46 และค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงเท่ากับ 0.68

2) แบบสอบการพูด เป็นข้อสอบอัตนัยแบบพูดสนทนาเป็นคู่ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ จำนวน 2 ข้อ ข้อละ 15 คะแนน รวม 30 คะแนน มีค่าระดับความยาก 0.64 และ 0.53 มีค่าอำนาจจำแนก 0.46 และ 0.54 ตามลำดับ

3) แบบสอบการอ่าน เป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบจำนวน 20 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน มีค่าระดับความยากตั้งแต่ 0.27 - 0.80 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.23 - 0.64 มีค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงเท่ากับ 0.81

4) แบบสอบการเขียน เป็นข้อสอบอัตนัย คะแนนเต็ม 30 คะแนน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบเติมคำจำนวน 9 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน มีค่าระดับความยากตั้งแต่ 0.25 - 0.75 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.27 - 0.59 มีค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงเท่ากับ 0.72

ตอนที่ 2 เป็นการเขียนจดหมายโดยใช้ข้อมูลที่กำหนดให้จำนวน 1 ข้อ 21 คะแนน มีค่าระดับความยากเท่ากับ 0.43 มีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.48

3.2 แบบรายงานตนเองของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบรายงานตนเองเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตลอดการเรียน 1 สัปดาห์ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย

ตอนที่ 2 แบบรายงานสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นหลังการเรียนการสอนแต่ละเรื่อง มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

3.3 แบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กลุ่มตัวอย่างทำก่อนดำเนินการทดลอง (pre – test)
2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มทดลองโดยใช้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบโฟร์แมทซิสเต็ม เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที ส่วนกลุ่มควบคุมสอนโดยครูประจำวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประชานิเวศน์ โดยใช้การเรียนการสอนตามปกติ มีระยะเวลาในการสอนเท่ากับกลุ่มทดลอง
3. ระหว่างดำเนินการทดลองผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบรายงานตนเองเกี่ยวกับการเรียนทุกสัปดาห์ รวม 7 สัปดาห์ 7 ครั้ง
4. ทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหลังการทดลอง (post – test) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยแบบสอบถามความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารชุดเดิม
5. หลังเสร็จสิ้นการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบโฟร์แมทซิสเต็ม

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

1. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการทดสอบค่าที่ (t – test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
2. เปรียบเทียบระดับความเห็นและพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียน ที่ได้จากแบบรายงานตนเองที่เป็นมาตรประเมินค่า เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยในแต่ละสัปดาห์ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง และสรุปข้อเขียนที่นักเรียนรายงานเกี่ยวกับความรู้และสาระสำคัญที่นักเรียนได้จากการเรียน รวมทั้งการฝึกฝนและการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ จากแบบรายงานตนเองที่เป็นคำถามปลายเปิด โดยการหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปความเรียง
3. หาค่าร้อยละของความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน จากแบบสอบถามนักเรียนที่เป็นมาตรประเมินค่า เพื่อให้เห็นภาพรวมของจำนวนนักเรียนที่ตอบในแต่ละระดับ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ได้จากแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ระดับความเห็นและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนที่อยู่ในระดับมาก ทุกสัปดาห์ มี 3 ประการ ได้แก่ ความน่าพอใจของกิจกรรมที่เรียน การร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน และการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มกับเพื่อน ส่วนพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่อยู่ในระดับปานกลางทุกสัปดาห์ มี 2 ประการ ได้แก่ การใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับครูและเพื่อน และการนำความรู้จากวิชาอื่นๆ มาใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนของตนเองอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ และจากการผลการรายงานตนเองของนักเรียนเกี่ยวกับความรู้และสาระสำคัญที่นักเรียนได้จากการเรียน รวมทั้งการฝึกฝนและการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ สรุปได้ว่า นักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ ประโยค และบทสนทนาภาษาอังกฤษที่หลากหลาย นักเรียนได้นำความรู้ที่เรียนทั้งที่เป็นความรู้ภาษาอังกฤษและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาอื่นๆ ที่บูรณาการเข้ามาสู่บทเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันอีกทั้งตั้งใจที่จะนำไปใช้ในอนาคตด้วย

3. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม ที่อยู่ในระดับมาก มี 9 ประการ เรียงตามลำดับได้แก่ นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนภาษาอังกฤษ (82.35) นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง (80.39) บรรยากาศในการเรียนสนุกสนาน (78.43) นักเรียนชอบกิจกรรมการเรียนการสอน (76.47) นักเรียนได้ฝึกการทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่น (76.47) นักเรียนมีความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง (70.59) ครูแลเพื่อนๆ ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน (70.59) นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง (58.82) กิจกรรมที่เรียนช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างชัดเจน (56.86) นอกจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนทั้ง 9 ประการดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังพบว่า นักเรียนร้อยละ 60.78 มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นมากขึ้น ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ นักเรียนยังได้รายงานเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนดังนี้ นักเรียนเกินกว่าร้อยละ 60 รู้สึกมีความสุขสนุกสนานและชอบเรียนภาษาอังกฤษ ครูใจดี เข้าใจนักเรียน และแนะนำสิ่งดีๆ ให้แก่นักเรียน นักเรียนเห็นว่าครูมีวิธีสอน เกม เพลง และกิจกรรมที่เรียนแตกต่างจากที่เคยเรียน เช่น เพลงที่ร้องเป็นเพลงที่ประกอบคำถามหรือเนื้อหาที่เรียนมิใช่ร้องเพียงเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น อีกทั้งนักเรียนยังได้นำความรู้ไปลงมือปฏิบัติจริงด้วย เช่น การเขียนขั้นตอนการประกอบอาหารและลงมือประกอบอาหารจริงๆ การทำแผนที่ ฯลฯ นอกจากนี้นักเรียนเห็นว่าสิ่งที่แตกต่างอีกประการหนึ่งคือ การได้เรียนรู้ ค้นคว้านอกห้องเรียน ดังเช่นกิจกรรมการสำรวจราคาสินค้าในตลาด หรือการค้นคว้าคำศัพท์จากแหล่งความรู้อื่นที่ไม่ใช่เฉพาะในหนังสือเรียนเท่านั้น

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม ได้ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เพิ่มขึ้นสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบโฟร์แมทซิสเต็มสามารถพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนได้สูงกว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามปกติ ทั้งนี้เพราะการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม เป็นการสอนที่เริ่มจากการจูงใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของสิ่งที่เรียน นักเรียนได้ใช้จินตนาการในขั้นที่เป็นการสร้างประสบการณ์เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมของตนเอง แล้วสังเกต วิเคราะห์ และอภิปรายเกี่ยวกับประสบการณ์เหล่านั้น ดังตัวอย่างการเรียนเรื่อง FOOD AND DRINKS ซึ่งเริ่มจากการที่นักเรียนสามารถจินตนาการถึงอาหารและเครื่องดื่มที่ตนชอบและไม่ชอบ วิเคราะห์หาเหตุผลในการชอบและไม่ชอบ จากนั้นจึงวิเคราะห์ว่าอาหารที่ชอบนั้นมีคุณค่าทางโภชนาการครบถ้วนทั้ง 5 หมู่หรือไม่ แล้วถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาอังกฤษ นอกจากนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้คำศัพท์และประโยคเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่มที่เป็นภาษาอังกฤษ อีกทั้งได้บูรณาการความรู้ด้านโภชนาการและสุขศึกษามาใช้ในการวิเคราะห์ และอภิปรายอีกด้วย ซึ่งนักเรียนบางคนอาจจะเริ่มอภิปรายเป็นภาษาไทยก่อนแล้วจึงปรับแต่งประโยคเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้การเรียนภาษาเกิดจากตัวนักเรียน

มากกว่าจากครู ด้วยเหตุนี้การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็มจึงแตกต่างจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบอื่นๆ ซึ่งมีได้มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการวิเคราะห์ และการอภิปรายถึงความสำคัญของสิ่งที่เรียนอย่างจริงจังและเห็นเด่นชัด ทำให้นักเรียนอาจมีแรงจูงใจและเห็นคุณค่า ความสำคัญของสิ่งที่เรียนไม่มากพอ

จากหลักการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม McCarthy เน้นให้นักเรียนสร้างความคิดรวบยอดของสิ่งที่เรียนด้วยตนเอง โดยนักเรียนแต่ละคนจะต้องสร้างความคิดรวบยอดของสิ่งที่เรียนให้ได้ โดยใช้สมองซีกขวาในการสังเคราะห์ประสบการณ์ในตอนต้นให้เกิดเป็นความคิดรวบยอดของตนเอง จากนั้นนักเรียนจะต้องใช้สมองซีกซ้ายเพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดนั้น จากผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดที่ต่างกัน แต่ด้วยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างนักเรียนที่เรียนเก่งและอ่อน ทำให้อย่างน้อยนักเรียนทุกคนก็ได้ความคิดรวบยอดของสิ่งที่เรียน ถึงแม้ว่าจะมีความลึกซึ้งที่แตกต่างกันก็ตาม จากนั้นนักเรียนจะได้นำความรู้ที่มีอยู่ไปสร้างสรรค์ผลงาน หรือลงมือปฏิบัติฝึกประสบการณ์ทางภาษา ในขั้นนี้นักเรียนจะแสดงความสามารถของตนเองออกมาอย่างเต็มที่ ทำให้ครูทราบจุดเด่นของนักเรียนอีกทั้งทราบข้อที่ควรได้รับการปรับปรุง ซึ่งเป็นไปตามหลักการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็มที่ช่วยพัฒนานักเรียนอยู่ตลอดเวลา เพราะนักเรียนแต่ละคนจะได้ทราบว่าในการเรียนการสอนแต่ละขั้นที่ผ่านมา ตนเองบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมที่ครูจัดให้มากน้อยเพียงใด แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนที่รู้ว่าตนเองมีจุดด้อยก็ไม่ท้อแท้ เพราะอย่างน้อยจะต้องมีช่วงเวลาหนึ่งของการเรียนที่กิจกรรมนั้นตรงกับลักษณะการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งเขาจะได้แสดงความสามารถของตนเองออกมาให้ผู้อื่นประจักษ์ ส่งผลให้นักเรียนยังคงมีความภาคภูมิใจในตนเองดังผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนกว่าร้อยละ 70 มีความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเองในระดับมาก ซึ่งความภาคภูมิใจในตนเองนี้จะเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนไม่ท้อแท้และมุ่งที่จะพัฒนาตนเองต่อไป ดังที่ McCarthy ได้กล่าวไว้ว่า นักเรียนทุกคนจะได้เรียนรู้ในแบบที่ตนถนัด และได้พัฒนาการเรียนรู้ในแบบที่ตนไม่ถนัดด้วยเช่นกัน

2. จากวัตถุประสงค์ที่สำคัญของหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 ที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในสถานการณ์ง่าย ๆ ที่เป็นสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริงนั้น การเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็มสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากการที่นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษในลักษณะที่เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ของตนออกมาเป็นภาษาอังกฤษ สิ่งเหล่านี้เอง

ที่เป็นความแตกต่างของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบโฟร์แมทซิสเต็ม กับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแบบอื่นๆ เพราะนักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ที่หลากหลายนอกเหนือจากในหนังสือเรียน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ในกระบวนการเรียนการสอน นักเรียนได้สร้างความรู้ที่เป็นของตนเองผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ดังตัวอย่างการสำรวจราคาสินค้าที่ตลาดแล้วเขียนบันทึกเป็นภาษาอังกฤษ จากนั้นนักเรียนจะได้นำความรู้เหล่านั้นมานำเสนอ แลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆ ด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ หลากหลาย โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ทำให้ความรู้ของนักเรียนกว้างขวางยิ่งขึ้น การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเช่นนี้จึงเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากตัวนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มิได้เป็นการบอกกล่าวโดยครู สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นไปตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่มุ่งหวังให้นักเรียนรู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งช่วยแก้ไขปัญหาของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่กระทรวงศึกษาธิการ (2541) ได้วิจัยพบว่า ครูไม่ค่อยจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้ฝึกฝนการใช้ภาษาอย่างต่อเนื่อง การเรียนภาษาอังกฤษเป็นการแข่งขันมากกว่าที่จะเป็นการร่วมเรียนรู้ เมื่อผู้วิจัยนำการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็มมาใช้แล้วพบว่า สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้ เนื่องจากนักเรียนได้ฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่างๆที่ครูจัดขึ้น ตลอดจนได้ฝึกการทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นและได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งกันและกัน

3. ความมุ่งหมายประการสำคัญอีกประการหนึ่งของหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 คือ เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เห็นประโยชน์และคุณค่าของภาษาอังกฤษ จากผลการวิจัยพบว่าการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็มช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะดังกล่าวซึ่งเป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตร ดังที่นักเรียนร้อยละ 82.35 เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนภาษาอังกฤษในระดับมาก อีกทั้งนักเรียนมากกว่าร้อยละ 70 ชอบกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนเห็นว่าบรรยากาศในการเรียนสนุกสนาน และมีความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเครื่องยืนยันว่าการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม ช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษอันจะส่งผลดีอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนต่อไป ดังจะเห็นได้จากกิจกรรมการเรียนเรื่อง NEWS ซึ่งเป็นการเรียนเรื่องสุดท้ายก่อนเสร็จสิ้นการทดลอง ในเบื้องต้นผู้วิจัยวางแผนการสอนโดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกเขียนข่าวสั้นๆ ที่เป็นข่าวเรื่องเดียวกันเพื่อที่หากนักเรียนบางกลุ่มเกิดความติดขัดในการเขียนข่าวจะสามารถปรึกษากลุ่มอื่นๆ ได้ แต่เมื่อดำเนินการสอนจริงพบว่า นักเรียนแต่ละกลุ่มประสงค์ที่จะ

เขียนข่าวต่างกัน เพื่อที่จะได้นำข่าวของตนเองไปนำเสนอหน้าชั้นให้เกิดความหลากหลาย จาก การสังเกตและวิเคราะห์ของผู้วิจัยพบว่า นักเรียนมีความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง จนเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารออกมาเป็นการเขียนข่าว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหาก นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีความภาคภูมิใจในตนเองแล้ว นักเรียนจะมีความพยายาม ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไปในทางที่ดีขึ้น สิ่งที่เกิดขึ้นนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Wilkerson (1986) ที่พบว่าว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนการสอนแบบฟรีแม็ทซิสเต็ม มี ทักษะที่ดีต่อการเรียนมากกว่านักเรียนที่ใช้การเรียนการสอนตามปกติ เมื่อนักเรียนมีทัศนคติที่ดี ต่อการเรียน มีความสุขและความภาคภูมิใจในตนเองแล้ว ย่อมจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองใน ระยะเวลาของนักเรียน

4. การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน มุ่งเน้นให้มีการบูรณาการความรู้ตลอดจน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน การเรียนการสอนแบบฟรีแม็ทซิสเต็มก็เป็น การเรียนการสอนแบบหนึ่ง ที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการบูรณาการวิชาต่างๆ เข้ามาสู่การ เรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพราะนักเรียนสามารถนำความรู้ ความคิด และค่านิยมที่ดีจากวิชา อื่นๆ มาใช้ในการอภิปราย แสดงความคิดเห็น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อันนำไปสู่การปฏิบัติในชีวิต จริง เช่น การเรียนเรื่อง HOUSEWORK นอกจากนักเรียนจะได้ความรู้เรื่องคำศัพท์ที่เกี่ยวกับ การทำงานบ้านแล้ว ยังพบว่า นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาระงานบ้านที่เป็น ของบุคคลเพียงคนเดียวได้อย่างดีเยี่ยม ดังผลของการอภิปรายที่นักเรียนได้แสดงความเห็นใจผู้ที่ ทำงานบ้านเพียงคนเดียว และมีความตั้งใจที่จะช่วยเหลืองานบ้าน อีกทั้งนักเรียนทุกคนต่างก็มี หน้าที่ในการทำงานบ้านเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง นอกจากนี้ การเรียนเรื่อง SPORTS AND HOBBIES ก็แสดงให้เห็นว่า นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเล่นกีฬา และการทำงานอดิเรกที่ช่วยป้องกันปัญหาเสพติดซึ่งกำลังเป็นปัญหาร้ายแรงระดับชาติ ทั้งนี้ เมื่อนักเรียนที่เป็นเยาวชนของชาติมีความตระหนักในปัญหานี้ก็ย่อมส่งผลดีต่ออนาคตของประเทศ ไทยอย่างแน่นอน ค่านิยมต่างๆ ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการบูรณาการเข้ามาสู่การเรียนการสอน ภาษาอังกฤษแบบฟรีแม็ทซิสเต็มนี้ ล้วนเป็นไปตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ มาตรา 24 ที่กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ควรผสมผสานสาระ ความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนร้อยละ 60.78 มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ สื่อสารกับผู้อื่นในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะนักเรียนยังกลัวว่าจะใช้ภาษาผิดพลาด อีกทั้ง

การเรียนในชั้นเรียนที่มีจำนวนนักเรียนค่อนข้างมากก็เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้นักเรียนได้รับการฝึกการสนทนาเป็นคู่ หรือเป็นหมู่ไม่มากนัก เพราะครูไม่สามารถเข้าไปดูแลนักเรียนทุกคนได้อย่างทั่วถึง ดังนั้นเมื่อมีการสื่อสารระหว่างกันเกิดขึ้น นักเรียนจึงเลือกใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ เพราะเข้าใจง่ายและรวดเร็วกว่า นอกจากนี้ในการเรียนการสอนบางชั้น นักเรียนต้องใช้จินตนาการ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นที่ลึกซึ้งเกินความสามารถที่นักเรียนจะถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาอังกฤษได้อย่างสละสลวย ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนมีความจำกัดในเรื่องคำศัพท์ และโครงสร้างทางไวยากรณ์

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งจากผลการวิจัย คือ การที่นักเรียนนำความรู้จากวิชาอื่นๆ มาใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษในระดับปานกลางเนื่องจาก เนื้อหาภาษาอังกฤษบางเรื่องไม่สามารถนำความคิดรวบยอดที่ลึกซึ้งจากวิชาอื่นๆ เข้ามาบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้เด่นชัดนัก เช่น การเรียนเรื่อง REPORT (1) : MY LIFE IN THE PAST ซึ่งผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเขียนเล่าเรื่องราวในอดีตด้วยภาพถ่าย กิจกรรมเช่นนี้นักเรียนมิได้นำความรู้จากวิชาอื่นมาใช้ได้ชัดเจนนัก แต่การจัดกิจกรรมมุ่งให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดที่ว่า ภาพที่นักเรียนเลือกมาเป็นภาพที่ตนเองประทับใจ ซึ่งความประทับใจนี้จะช่วยให้นักเรียนมีแรงจูงใจและมีข้อมูลในการบรรยายภาพของตนเองมากเพียงพอที่จะเขียนเป็นข้อความที่ค่อนข้างยาวได้ การเรียนในเรื่องนี้นักเรียนจึงมิได้นำความรู้จากวิชาอื่นๆ มาใช้มากนัก

6. จากการรายงานตนเองของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง 5 สัปดาห์ และอยู่ในระดับมาก 2 สัปดาห์ ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากใน 4 สัปดาห์แรกนักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซ์ซิดเต็มมากนัก ทำให้นักเรียนต้องใช้ระยะเวลาในการปรับตัวให้เข้ากับการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมการเรียนต่อเนื่องตลอดเวลา อีกทั้งนักเรียนจะต้องสร้างสรรค์ผลงานและทำแบบฝึกหัดทั้งที่เป็นงานเดี่ยว และเป็นงานกลุ่ม ทำให้ในช่วง 4 สัปดาห์แรกยังคงมีนักเรียนที่ส่งงานไม่ครบ แต่เมื่อการเรียนการสอนดำเนินมาถึงสัปดาห์ที่ 5 และสัปดาห์ที่ 7 ซึ่งเป็นการเรียนในช่วงท้าย นักเรียนก็คุ้นเคยกับการเรียนการสอน อีกทั้งมีความชำนาญและความคล่องแคล่วในการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น ทำให้นักเรียนทุกคนสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายทั้งที่เป็นงานเดี่ยวและงานกลุ่มได้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด และเมื่อนักเรียนต้องนำผลงานมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนตลอดจนทำงานกลุ่มร่วมกัน นักเรียนทุกคนก็มีส่วนร่วมรับผิดชอบในงานกลุ่มอย่างเต็มที่

แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า ในสัปดาห์ที่ 6 นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนของตนเองในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้น่าจะมีสาเหตุมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เรื่อง SEASONS ซึ่งแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ทำให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมีจำนวนค่อนข้างมาก คือกลุ่มละ 17 คน ทำให้นักเรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในผลงานไม่มากนัก นอกจากนี้ในการเรียนเรื่อง MY OWN THINGS การทำกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นการเล่นเกม ร้องเพลง และการแสดงความคิดเห็น ทำให้นักเรียนอาจจะพิจารณาถึงความรับผิดชอบในการเรียนของตนเองได้ไม่ชัดเจนเท่าใดนัก นอกจากนี้เมื่อมีการทำผลงานของกลุ่มร่วมกัน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 8 – 9 คน นักเรียนแต่ละคนก็ได้ร่วมรับผิดชอบทำผลงานกันคนละเล็กคนละน้อย ทำให้ภาพรวมของความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนแต่ละคนไม่เด่นชัดเท่าใด

7. จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า การเรียนการสอนแบบไฟร์แมทชีสเต็มสามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนได้จริง กล่าวคือนักเรียนทุกคนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องทั้ง 8 ขั้นตอน ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและท้าทายความสามารถของนักเรียน ซึ่งนักเรียนแต่ละคนก็ได้แสดงความสามารถของตนเองออกมาเป็นผลงาน และบทสนทนาที่เป็นภาษาอังกฤษ ที่แตกต่างกันตามความสามารถของแต่ละคน นอกจากนี้นักเรียนยังสามารถเขียนรายงานสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นหลังการเรียนแต่ละเรื่องได้อย่างมีความหมาย และสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และใฝ่รู้ใฝ่เรียนมากขึ้นตามลำดับ การที่จะระบุได้ว่านักเรียนแต่ละคนเป็นผู้ที่ถนัดการเรียนรู้แบบใด จำเป็นต้องอาศัยระยะเวลา ความใกล้ชิด ตลอดจนการบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างละเอียดซึ่งผู้วิจัยมิได้ดำเนินการวิจัยในส่วนนี้ อย่างไรก็ตาม ตลอดระยะเวลาของการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้พยายามติดตามการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนอย่างใกล้ชิดที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ทั้งจากการสังเกตด้วยตนเอง และจากการรายงานตนเองของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในครั้งนี้นำประโยชน์กับตัวนักเรียนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

1.1 การเรียนการสอนโดยใช้ไฟร์แมทชีสเต็มจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ครูจำเป็นต้องเข้าใจความคิดรวบยอดของสิ่งที่เรียนอย่างกระจ่าง และเนื้อหาที่นำมาสอนใน 1 บทควรมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน สามารถร้อยเรียงเป็นเรื่องราว หรือขั้นตอนที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องเชื่อมโยง หากในการสอนแต่ละบทมีความคิดรวบยอดที่หลากหลายเกินไปอาจทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละตอนขาดช่วงไป โดยเฉพาะการเรียนภาษาอังกฤษครูจำเป็นต้อง

จัดกลุ่มคำศัพท์ในหนึ่งบทให้มีความเป็นเอกภาพ แล้วใช้โครงสร้างประโยคเป็นสื่อในการใช้ภาษา สื่อสารภายในห้อง โดยที่นักเรียนจะไม่รู้สึกเกร็งหรือกลัวว่าจะใช้ภาษาผิดหลักไวยากรณ์ แต่ นักเรียนจะได้เรียนรู้และสนุกกับการเรียนคำศัพท์ การอภิปราย และการสร้างสรรค์ผลงานในวิชา ภาษาอังกฤษ ดังนั้นครูจึงไม่จำเป็นต้องสอนเนื้อหาเรียงตามลำดับในหนังสือแบบเรียนแต่สามารถ ปรับเปลี่ยน จัดกลุ่มเนื้อหาตามความเห็นที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม

1.2 เนื่องจากในการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็ม นักเรียนมีโอกาสที่จะ ทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่มบ่อยครั้ง การแบ่งกลุ่มที่มีทั้งเด็กเก่ง กลาง อ่อน คละกันจะทำให้ นักเรียนมีโอกาสช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และหากครูรู้ภูมิหลังของนักเรียนมากเท่าใดการจัดแบ่ง กลุ่มเพื่อทำกิจกรรมในลักษณะนี้ก็จะเป็ประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนทุกคน และควรทำความเข้าใจกับนักเรียนตั้งแต่เริ่มต้นว่า การอภิปรายและการร่วมเรียนรู้จะทำให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ จากเพื่อนๆ ขยายวงความรู้ของตนให้กว้างขวางออกไป เราจึงควรให้เกียรติซึ่งกันและกันและฝึกที่จะ ยอมรับฟังความคิดเห็นหรือความรู้ที่ผู้อื่นนำเสนอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็มไปใช้ในการจัดการเรียนการ ภาษาอังกฤษระดับชั้นอื่นๆ

2.2 ควรนำการเรียนการสอนแบบโฟร์แมทซิสเต็มไปใช้ในการจัดการเรียนการ สอนวิชาอื่นๆ หรือระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป